

สื่อสร้างสุขอุบลราชธานีร่วมกับสำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๗ สาขาอุบลราชธานี
ร่วมจัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาทางออกร่วมกันผ่านรายการ ร่วมทุกข์ร่วมสุข

ชื่อตอน “พะยูนสมบัติสุดท้ายป่าไม้เมืองอุบล”

ณ หน่วยป้องกันรักษาป่า อบ.๓ (โพธิ์ไทร) อ.โพธิ์ไทร จ.อุบลราชธานี

เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.

ผู้เข้าร่วมเสวนารายการ

๑. นายธวัชชัย ลัดกรุด ผู้อำนวยการสำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๗ สาขาอุบลราชธานี
๒. นายชาญชัย งามเจริญ ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๔อุบลราชธานี
๓. นายเลอพงษ์ สุวานิช นายอำเภอโพธิ์ไทร
๔. พ.ต.อ.วรตต์เอก สายแก้ว ผกก.สภ.โพธิ์ไทร จ.อุบลราชธานี
๕. นายวัฒน์นะ สารรัตน์ หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ อบ.๒ (ดงคันไทร)
๖. นายศิริสิทธิ์ จรูญศรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแฝง

ผู้เข้าร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น

๑. บุคลากร สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๗ สาขาอุบลราชธานี
๒. บุคลากร หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ อบ.๓ โพธิ์ไทร และหน่วยอื่นๆใกล้เคียง
๓. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอโพธิ์ไทร
๔. สุ่มเชิญตัวแทนชาวบ้านในอำเภอโพธิ์ไทร
๕. ผู้นำชุมชนในอำเภอโพธิ์ไทร
๖. สื่อมวลชน
๗. พ่อค้า นักธุรกิจที่สนใจ
๘. เครือข่ายภาคประชาชน
๙. ประชาชนทั่วไป

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ สาขาอุบลราชธานี- สีสร้างสุขอุบลราชธานี-ชาวบ้าน จัดเสวนาหาทางเก็บรักษาไม้พะยุงแหล่งสุดท้ายของโลกในภาคอีสานไว้ให้คนรุ่นหลังสะท้อนปัญหารัฐไม่สามารถแก้ได้ลำพัง ส่วนชาวบ้านมองเป็นเรื่องปากท้องและคนดีก็มีชีวิตไม่ยืนยาว

วันนี้ (๒๔ ก.ค.) ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ที่ อ.โพธิ์ไทรจ.อุบลราชธานี สีสร้างสร้างสุขอุบลราชธานี ภายใต้การสนับสนุนของยูเนสโกจัดเสวนา “ไม้พะยุง สมบัติสุดท้าย ป่าไม้เมืองอุบล” โดยมีหน่วยงานด้านการอนุรักษ์รักษาป่า เจ้าหน้าที่ตำรวจ ฝ่ายปกครองผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชนเข้าร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหาทางออกร่วมกัน

โดยนายกมล หอมกลิ่นผู้ดำเนินการเสวนาได้ถามถึงสถานการณ์การตัดไม้พะยุงในไทย ซึ่งนายธวัชชัย ลัดกรุด ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าไม้ที่ ๓ จ.อุบลราชธานี ระบุว่าปัจจุบันการลักลอบตัดและขนย้ายไม้พะยุงออกจากเขตป่าสงวนป่าอนุรักษ์ทวีความรุนแรงมากขึ้นเพราะประเทศเพื่อนบ้านยังมีความต้องการไม้ชนิดนี้เนื่องจากมีความเชื่อว่าไม้พะยุงเป็นไม้มงคลทำให้ไม้พะยุงเป็นไม้ที่มีมูลค่าสูงที่สุด

จึงเป็นแรงจูงใจให้ชาวบ้านลักลอบตัด และขนย้ายออกจากป่าให้นายทุนทำไม้ลำเลียงไปลงเรือข้ามแม่น้ำโขงเข้าประเทศลาวแล้วส่งต่อไปประเทศปลายทาง คือ จีนแผ่นดินใหญ่แต่บางครั้งมีการแปรรูปนำกลับเข้ามาขายในประเทศไทยโดยตั้งราคาขายแพงลิบลิ่ว

สำหรับ จ.อุบลราชธานี เป็นทั้งต้นทาง ทางผ่านและปลายทางของขบวนการลักลอบตัดไม้พะยุงโดยผู้กระทำผิดจะต่อสู้อัดขบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่เพราะของกลางมีราคาสูง ทำให้การทำงานเป็นไปอย่างยากลำบาก

ด้านการปราบปรามปัจจุบันมีการสนธิกำลังทั้งเจ้าหน้าที่อนุรักษ์รักษาป่าไม้ ทหาร ตำรวจฝ่ายปกครอง อาสาสมัคร ตั้งหน่วยสกัดกั้นหน่วยติดตามจับกุมในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งเป็นเขตป่าสงวนป่าอนุรักษ์ที่ตั้งอยู่ตามแนวชายแดนไทย ลาว และกัมพูชาและไม่สามารถใช้วิธีปราบปรามได้เพียงอย่างเดียวจึงมีความพยายามขอความร่วมมือจากผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ให้ช่วยกันดูแล

“ขณะนี้ ไม้พะยุง ซึ่งเป็นสมบัติของชาติ พบมากบนเทือกเขาภูพานและเทือกเขาพนมดงรัก ในภาคอีสานตอนล่างเพราะพื้นที่มีกายภาพตรงกับความต้องการเติบโตของพันธุ์ไม้พะยุงโดยเฉพาะในเขตอุทยานแห่งชาติใน จ.อุบลราชธานีมีไม้พะยุงขึ้นตามธรรมชาติจำนวนมาก เพราะมีสภาพอากาศและพื้นที่ดินที่เหมาะสมต่อการเติบโต”

แต่ปัจจุบันกำลังถูกคุกคามจากขบวนการลักลอบตัดไม้มากขึ้นอนาคตยาวชนอาจจะรู้จักแต่เพียงชื่อ ได้เห็นจากรูปถ่ายถ้าไม่หยุดยั้งการลักลอบตัด พันธุ์ไม้พะยุงจะกลายเป็นเพียงตำนานที่มีการเล่าขานสืบต่อกันมาเท่านั้น

ขณะที่ นายชาญชัย งามเจริญผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๙ อุบลราชธานีได้กล่าวเสริมในประเด็นเดียวกันว่า สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๙ ดูแลพื้นที่เขตอนุรักษ์อยู่ ๖ จังหวัด และอุทยานแห่งชาติรวม ๑๓ แห่ง อุบลราชธานีเป็นพื้นที่ที่มีไม้พะยุงอยู่มากที่สุดการทำงานเพื่อป้องกันและปราบปรามเจ้าหน้าที่ต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับขบวนการตัดไม้โดยผู้ปฏิบัติงานมีการจู่โจมจับกุมตามหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และไม่ไปเกี่ยวข้องกับขบวนการลักลอบตัดไม้พะยุงอย่างเด็ดขาด

สำหรับมาตรการป้องกันปราบ คือตรวจค้นราษฎรทุกคนที่จะเดินเข้าป่าอย่างเข้มงวดเบื้องต้นชาวบ้านต้องตอบคำถามให้ได้ว่า เข้าป่าไปทำอะไรเพราะไม้พะยุงอยู่บนภูเขา ถูกตัด และขนย้ายมาข้างล่างได้อย่างไรถ้าไม่มีชาวบ้านมีส่วนช่วยเหลือ ทั้งการลักลอบตัด และขนย้ายซึ่งประเด็นนี้เข้าใจเป็นเรื่องปากท้องของชาวบ้าน

การแก้ไขระยะยาวต้องขจัดเซย์เรื่องสร้างอาชีพ เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เช่น ปัจจุบันส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกต้นไม้สร้างองค์ความรู้ให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญการมีไม้พะยุงอยู่ในป่าส่วนเจ้าหน้าที่ต้องทำงานให้หนักขึ้นมีการปรับแผนลาดตระเวนเข้มงวดยิ่งขึ้น สร้างจิตสำนึกเรื่องความซื่อสัตย์พัฒนาประสิทธิภาพในการจับกุมให้เห็นความเชื่อมโยงของขบวนการตัดไม้มีการเตรียมการอย่างไร เพื่อใช้ในการปราบปรามให้ได้ผลยิ่งขึ้น

ด้าน พ.ต.อ.วรตม์เอก สายแก้ว ผกก.สภ.โพธิ์ไทรกล่าวถึงการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดว่ามักได้ของกลางเป็นไม้กับริยดใช้บรรทุก ส่วนผู้ต้องหาหลบหนีการจับกุมไปได้เพราะมีการวางแผนในขั้นตอนขนย้ายโดยมีคนดูต้นทางมีแรงงานขนย้ายที่เป็นคนในท้องถิ่น สำหรับ อ.โพธิ์ไทรไม่มีการลักลอบตัดไม้พะยุง แต่เป็นเส้นทางลำเลียงไปยังประเทศเพื่อนบ้านเมื่อการจับกุมจึงได้แค่ของกลาง แต่ไม่ได้ตัวผู้กระทำความผิดทำให้ได้ใจทำการลักลอบกระทำความผิดต่อเนื่อง เพราะมีแรงจูงใจจากรายได้ที่สูงบวกกับการลงโทษผู้ขนย้ายไม้ออกนอกประเทศคือการมีไม้หวงห้ามไว้ในครอบครองเกินปริมาณที่กฎหมายกำหนดและซื้อหาไม้พะยุงออกนอกราชอาณาจักร โดยไม่ผ่านการเสียภาษีศุลกากรเป็นอัตราการลงโทษที่น้อย คืบค้ำต่อการเสี่ยง

นายวัฒนะ สารรัตน์ หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ อบ๒ (ดงคันไทร)กล่าวถึงกระบวนการจับกุม และการทำงานของกลุ่มผู้ลักลอบตัดไม้พะยุงนอกจากตั้งจุดสกัดจับ ยังต้องประสานความร่วมมือกับชาวบ้านเพื่อหาข้อมูลช่วงวันเวลาสถานที่ลักลอบนำไม้เข้าพื้นที่ส่วนขบวนการลักลอบตัดไม้ก็มีการทำงานเป็นทีมทั้งสืบข้อมูลความเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่มีทีมขนย้ายจากจุดตัดมายังจุดขนออกนอกประเทศ ระหว่างการขนย้ายก็มีรถคุ้มกันรถดูต้นทาง ถึงปลายทางก็มีทีมขนลงเรือ เรียกว่าทำงานเป็นขบวนการ

ช่วงฤดูฝนจะมีการขนย้ายไม้พะยุงมากที่สุดเพราะระดับน้ำในแม่น้ำโขงจะสูงขึ้นทำให้เรือใช้ขนไม้เข้าเทียบท่าง่ายกว่าหน้าแล้ง สะดวกต่อการขนย้ายลงเรือปัจจุบันไม้ที่มีการขนย้ายออกเป็นไม้เก่าที่ซุกซ่อนรอเวลาขนย้ายออกส่วนไม้ตัดใหม่ขณะนี้มีน้อยการแก้ปัญหาต้องสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนหวงแหนไม้พะยุงการจับเป็นแค่ปลายเหตุ ถึงเจ้าหน้าที่จะได้ผลงานการจับกุม แต่ความจริงก็คือไม้เนื้อแข็งหายากอายุนับร้อยๆ ปีได้ถูกตัดไปแล้ว

นายกมล ผู้ดำเนินรายการ ได้สอบถามจิตสำนึกกับคนในพื้นที่ซึ่งนายศิริสิทธิ์ จรุงศรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หนามแท่ง อ.ศรีเมืองใหม่ จ.อุบลราชธานี กล่าวว่า วันนี้หลายคนมองไม้พะยุงคือสมบัติของเมืองอุบลราชธานี และของชาติแต่ชาวบ้านมองเป็นประเด็นเรื่องปากท้อง และการหารายได้ซึ่งสำคัญกว่าเพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวชาวบ้าน และที่ผ่านมามีชาวบ้านถูกทำให้รับรู้ว่ามีไม้พะยุงมีมูลค่าสูง แต่ไม่รู้ว่ามีคุณค่าอะไรบ้าง

ถ้าจะให้ชาวบ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาไม้พะยุงต้องให้ชาวบ้านเข้าใจว่าไม้พะยุงมีคุณค่า มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตอย่างไรและต้องยอมรับความจริง คนส่วนใหญ่มองว่าเรื่องธรรมาภิบาลเมืองดีส่วนใหญ่อายุไม่ยืน สังคมไทยเกรงใจ และให้เกียรติคนมีเงินคนรวยไม่ใช่คนดี

นายศิริสิทธิ์ ยังกล่าวอีกว่า ตัวอย่างประธานป่าชุมชนที่ทำงานด้วยกันฐานะไม่ดี แต่มีจิตใจอาสา อยากทำประโยชน์ให้สังคมจึงสร้างเครือข่ายชาวบ้านเผ่าละวัง และอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มานานหลายปีมีชาวบ้านเพียงน้อยนิดไปพัวพันเกี่ยวกับการลักลอบเชื่อว่าชาวบ้านส่วนใหญ่รักธรรมชาติรักษาป่าไม้

แต่การทำงานด้วยจิตอาสา ต้องใช้ทุนตัวเองในการดูแลรักษาป่าแม้บางครั้งได้รับงบประมาณสนับสนุนแต่ไม่มาก ซึ่งการดูแลรักษาป่าไม้ คือการรักษาคุณภาพชีวิตของประชาชน การแก้ปัญหาต้องหาแนวร่วมทุกภาคส่วนต้องร่วมกัน ไม่เน้นเพียงมูลค่าไม้พะยุงแต่ไม้ทุกชนิดในประเทศไทยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเพราะปัจจุบันพื้นที่ป่าเหลือน้อยมาก

ขณะที่ นายอำคา คงทน อดีตประธานชุมชนป่าบ้านนาหว้า ต.ลำโรง อ.โพธิ์ไทร ให้ความเห็นที่ชาวบ้านตกเป็นจำเลยในกรณีตัดไม้พะยุงสำหรับชุมชนบ้านนาหว้ารวมตัวจัดตั้งป่าชุมชนตั้งแต่ปี ๒๕๓๙ เพราะรู้ลึกรักหวงแหนป่า และต้นไม้ทุกต้นโดยผู้ที่ได้รับประโยชน์จากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติไม่ใช่แค่ชุมชนบ้านนาหว้า แต่ทุกคนในโลกได้รับประโยชน์ด้วยกัน เพราะถ้ามีป่าไม้ก็ได้อากาศดี ส่งผลต่อสุขภาพที่ดีและลดภาวะโลกร้อน

ไม้พะยุงจัดเป็นกรณีพิเศษ เพราะเป็นทรัพยากรที่เหลือน้อยและอยากให้คนรุ่นหลังเห็นเป็นต้นไม้เป็นๆ มากกว่าซากงาช้างกองเกลื่อนกลาดอยู่ตามที่ต่างๆ

นายบัญชา รุ่งรจนา หัวหน้าป่าสงวนแห่งชาติป่าดงภูแล่นแสดงความคิดเห็นว่า เรื่องการตัดไม้พะยุง มองแบบแยกมิติไม่ได้เรื่องปากท้องก็สำคัญ เรื่องการบุกรุกตัดไม้ก็สำคัญต้องทำอะไรให้ทุกคนเข้าใจการมีทรัพยากรป่าไม้เป็นเรื่องสำคัญกรณีดงภูแล่น ปัจจุบันมีป่าชุมชนอยู่ ๒๔ แห่งมีเครือข่ายชาวบ้านที่ทำงานร่วมรณรงค์ทุกแห่ง

แต่ส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นพ่อแม่ทำอย่างไรจะถ่ายทอดความรักห่วงหาอาจากคนรุ่นเก่าสู่เยาวชนรุ่นใหม่
ให้เห็นความสำคัญ และรับรู้เหมือนกัน ซึ่งต้องเริ่มปลูกฝังตั้งแต่ครอบครัวเรื่องนี้จึงไม่ใช่เรื่องของหน่วยงาน หรือของ
ใครคนใดคนหนึ่งแต่เป็นเรื่องของทุกคนจึงฝากให้ร่วมกันคิดเพื่อให้ป่าไม้กลับมา มีความสมบูรณ์อีกครั้ง

ผู้สื่อข่าวรายงานถึงการเสวนาครั้งนี้ เนื่องจากปัจจุบันในจ.อุบลราชธานี พบการลักลอบตัดไม้พะยุง
จากเขตป่าสงวนป่าอนุรักษ์ตามแนวชายแดนจึงเป็นห่วงว่าแหล่งไม้พะยุงแหล่งสุดท้ายของโลกที่อยู่ในประเทศ
ไทยจะถูกทำลายจนหมด เพราะจากสถิติของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อปี๒๕๕๓
ประเทศไทยมีไม้พะยุงเหลืออยู่ทั่วประเทศประมาณ๘๐,๐๐๐ ต้นโดยลดลงจากเมื่อ ๓ ปีก่อนกว่า ๕๐,๐๐๐ ต้น

จึงมีการสนธิกำลังจากหน่วยปราบปรามทุกหน่วยเพื่อสกัดกั้นการลักลอบตัดทำลาย แต่ในวงการค้าไม้
ยังมีความต้องการเพราะเป็นไม้เนื้อแข็งชั้นดี มีลายไม้ที่สวยงามเหมาะแก่การนำไปใช้ในอุตสาหกรรมประดับ
ยนต์ โดยใช้ตกแต่งรถหรูราคาแพงรวมไปถึงนำไปทำเฟอร์นิเจอร์ และสิ่งสักการะตามความเชื่อทำให้ไม้พะยุง
จะมีราคาแพง แต่ในวงการค้าไม้ยังมีความต้องการ

โดยกระบวนการลักลอบตัดไม้พะยุง เริ่มตั้งแต่คนนำทางและทำหน้าที่ชี้จุดไม้พะยุงในป่า จะได้รับ
ค่าตอบแทนตันละ ๕,๐๐๐ บาทส่วนทีมตัด และทีมชักลากไม้ออกจากป่า ได้รับยาเสพติดและค่าเหนื่อยตันละ
๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท ส่วนทีมขนย้ายออกนอกประเทศได้รับค่าจ้างเป็นเที่ยวตามปริมาณไม้

ทำให้ไม้พะยุงแต่ละต้นมีค่าใช้จ่ายจากต้นทุนเฉลี่ยตันละ ๕๐,๐๐๐ บาทแต่เมื่อนำออกไปนอกประเทศ
ไปแปรรูปจะมีมูลค่าสูงขึ้นอีก ๑๐๐-๒๐๐ เท่าจึงมีความพยายามลักลอบตัดไม้ใหม่ในป่าและหาซื้อไม้เก่ามารวม
หมอนตามจุดต่างๆ เพื่อรอการขนย้ายออกไปนอกประเทศ

โดยกลุ่มค้าไม้พะยุงรายใหญ่ เป็นนักลงทุนจากภาคกลางมีนักการเมืองระดับชาติคอยหนุนหลังใช้วิธีจ้าง
วานผ่านนักการเมืองท้องถิ่นระดับนายก อบต.ให้หาคนในพื้นที่ช่วยกันตัด ขนย้าย ไปถึงการนำออกไปนอก
ประเทศโดยมีเจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่นของรัฐรู้เห็นเป็นใจด้วย

สำหรับการเสวนาครั้งนี้ สามารถชมเทปรายการย้อนหลังได้ที่ช่องSangsookวีเคเบิลทีวี โสภณเคเบิลทีวี
ราชธานีเคเบิลทีวีและทางทีวีดาวเทียม Next step ช่องของดีประเทศไทยรวมทั้งสถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน
อุบลราชธานี FM ๑๐๒.๓/๕ MHz และสถานีวิทยุ Clean radio FM ๙๒.๕๐ MHz อุบลราชธานี

สื่อสร้างสุขอุบลราชธานีร่วมกับสำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ สาขาอุบลราชธานี
ร่วมเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาทางออกร่วมกัน ผ่านรายการ ร่วมทุกข์ร่วมสุข

ชื่อตอน “พะยุงสมบัติสุดท้ายป่าไม้เมืองอุบล”

ณ หน่วยป้องกันรักษาป่า อบ.๓ (โพธิ์ไทร) อ.โพธิ์ไทร จ.อุบลราชธานี

นายธวัชชัย ลัดกรุด

ผอ.สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๓ สาขาอุบลราชธานี

๖. นายศิริสิทธิ์ จรุงศรี นายก

นายชาญชัย งามเจริญ

ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๙ อุบลราชธานี

นายเลอพงษ์ สุวานิช

นายอำเภอโพธิ์ไทร

พ.ต.อ.วรัทธเอก สายแก้ว

ผกก.สภ.โพธิ์ไทร จ.อุบลราชธานี

นายวัฒนะ สารรัตน์

หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ อบ.๒ (ดงคันไทร)

นายศิริสิทธิ์ จรุงศรี

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนามแท่ง

ภาพผลงานการตรวจยึดจับกุมไม้พะยูน

